

**FRATELLI TUTTI –
GODSDIENST IN DIENST VAN BROEDERLIJKHEID IN DE WERELD**

Welkom en verontschuldigingen

Welkom aan jullie allen in deze viering – samengekomen in een kring,
in het ritueel van brood en beker.

Moge wij als zoekende gelovigen hier bijeen zijn
om ons te voeden aan de Bron van alle Leven en
om elkaar tot steun te zijn op deze tocht.

Moge wij ons gedragen weten door de Onnoembare die wij noemen:
+ Vader – Moeder, Zoon en Broeder en Geest van opstanding in ons midden,
generatie na generatie.

Als wij nu de Paaskaars aansteken willen wij ons vertrouwen sterken dat de Onnoembare ons
draagt: vandaag en morgen.

Openingslied Wat de toekomst ons zal geven

Situering van het thema

Godsdienst in dienst van broederlijkheid in de wereld

“Als er geen eenheid wordt gevonden, is er wel altijd de geweldloosheid van de naastenliefde die de ander als ander bemint”, stelt Roger Burggraeve. © 11

beeld uit Tertio 14 december 2022

Vrijheid, gelijkheid, broederlijkheid. We kennen ze: de sleutelbegrippen van de Franse revolutie of het verlichte denken. Vrijheid was basis van gelijkheid.

Vandaag willen wij vieren rond het derde begrip 'broederlijkheid', rond solidariteit. Bij de voorbereiding op deze viering, trof ons dat Roger Burggraave, in de voetsporen van Levinas, broederlijkheid op de eerste plaats zet. Broederlijkheid gaat mijn vrijheid vooraf, zegt hij. Meer nog, broederlijkheid begint niet met mijn actieve houding, maar met het gelaat van de ander die ons appelleert. Die verbondenheid, die broederlijkheid gaat elke gekozen verbinding vooraf. En echte broederlijkheid veronderstelt gelijkheid van de andere.

Ik citeer Roger Burggraave in Tertio: Ware broederschap ontstaat wanneer je in je broeder de ware vreemde erkent. De naastenliefde vraagt geen herkenning maar erkenning. De ander die ik niet herken beminnen, dat is de grote uitdaging van het christendom. En van de humane samenleving die naam waardig.

Openingsgebed

Laat ons samen bidden

God onze Vader,

Gij hebt geen andere handen dan onze handen.

Wij vragen u:

open onze handen,

leid onze handen naar elkaar,

naar een wereld van broederschap tussen mensen,

leid ons naar uw wereld,

leid ons naar uw koninkrijk

van vrede en rechtvaardigheid.

Beziel ons met uw geest,

de geest van Jezus Christus, uw zoon en onze Heer. Amen.

Lezing Genesis 18, 1 – 15

De belofte dat de oude Sara een zoon zal baren wordt herhaald. JHWH zelf komt Abraham die belofte brengen. In een ietwat mysterieuze vorm beloven drie bezoekers een zoon aan een onvruchtbaar echtpaar. Abrahams gastvrijheid toont aan dat hij ongeduldig wacht op Gods tussenkomst in zijn leven.

Eens verscheen de Heer bij de eik van Mamre aan Abraham, terwijl deze op het heetst van de dag bij de ingang van zijn tent zat. Abraham sloeg zijn ogen op en zag plotseling drie mannen voor zich staan. Meteen liep hij van de ingang van zijn tent naar hen toe; hij boog diep en zei: "Wees zo welwillend, heer, uw dienaar niet voorbij te gaan. Ik zal water laten brengen; was uw voeten en rust hieronder de boom. Ik zal brood voor u halen om u te sterken voor uw verdere reis; ge zijt niet voor niets bij uw dienaar langs gekomen." Zij zeiden: "Heel graag." Abraham ging haastig de tent in naar Sara en zei: "Neem gauw drie maten fijn meel, kneed het en bak er koeken van." Daarna liep Abraham naar de kudde, zocht een lekker mals kalf en gaf het aan zijn knecht om het snel klaar te maken. Toen bracht hij hun kaas en melk, en het kalf dat hij had laten toebereden, en zette hun dat alles voor. Terwijl zij aten bleef hij bij hen staan, onder de boom. Toen vroegen ze

hem: "Waar is Sara, uw vrouw?" Abraham antwoordde: "Daar, in de tent." Toen zei de bezoeker: "Over een jaar kom ik weer bij u terug; dan zal Sara, uw vrouw, een zoon hebben." Sara stond te luisteren bij de ingang van de tent, achter hem. Nu waren Abraham en Sara oud en bejaard, en Sara ging het niet meer naar de wijze van de vrouwen. Daarom moest Sara bij zichzelf lachen, want zij dacht: Zal ik dan nog liefde genieten, nu ik verwelkt ben en ook mijn heer al oud is? Maar de heer zei tot Abraham: "Waarom lacht Sara en vraagt zij zich af: Zou ik op mijn leeftijd werkelijk nog een kind krijgen? Is er voor God dan iets te moeilijk? Over een jaar, precies op deze tijd, kom ik bij u terug, en dan zal Sara een zoon hebben." Toen zei Sara: "Ik heb niet gelachen," want zij was bang geworden. Maar hij zei: "Jawel, ge hebt gelachen!"

We hebben gelezen uit het boek Genesis uit het Oude Testament. Ook wel het boek van het begin genoemd.

Zouden we de geschiedenis van Israël kunnen begrijpen zonder zijn voorgeschiedenis, de verhalen van Abraham en Sara en hun kinderen? Hadden we die verhalen kunnen begrijpen zonder te weten wat daaraan voorafging: Gods telkens terugkerende teleurstelling over Adam en Eva, Kaïn, de generatie van de zondvloed en de torenbouwers van Babel?

De 50 hoofdstukken van Genesis vormen samen met het begin van Exodus het bronnenboek van het bijbels geloof.

Om een boek te begrijpen, moeten wij weten tot welk genre het behoort:

geschiedenis: wat gebeurde er?

Kosmologie, wetenschappelijk of mythologisch: hoe gebeurde het?

Genesis is een van de 5 boeken, het eerste, van de Tora. Als we de Tora willen begrijpen, moeten wij haar lezen als tora, dat wil zeggen als wet, instructie, onderwijzing, gids. De Tora geeft antwoord op de vraag: hoe moeten we leven?

De Tora beweegt van de kleinste details naar de meest verheven vergezichten op het heelal en onze plaats daarin. Hoe behoort ik te leven?

Abraham kende paradoxale waarheid: leven in geloof betekent een spoor van God zien in het gelaat van de vreemdeling. Het is gemakkelijk de Goddelijke Aanwezigheid gastvrij te ontvangen wanneer God verschijnt als God. Het is moeilijk de Goddelijke Aanwezigheid op te merken als zij komt in de vermomming van drie anonieme voorbijgangers. Dat was de grootsheid van Abraham. Hij wist dat 'God dienen' en 'gastvrijheid verlenen aan vreemdelingen' niet twee dingen zijn, maar één.

In de bijbel lezen en "liefde" telkens vervangen door "solidariteit" is heel verhelderend.

Lied Gewoon maar zijn

Filmpje: Solidariteit en de sociale leer van de kerk
Solidariteit moet onze privileges en opgebouwde verrijking raken

https://youtu.be/aL_PP6CJdak

Interlevensbeschouwelijke dialoog: goed. Maar interlevensbeschouwelijke solidariteit om gerechtigheid te doen geschieden: beter

Mensen in armoede den doelwitten van racisme zijn zelf vaak sterke actoren van verandering

Drenk catechese en sacramenten in de sociale leer

De enige weg is een relationele. Alles is verbonden

Broederlijkheid. We nodigen jullie allen uit om samen te bidden, te luisteren en na te denken rond twee inleidingen: het verhaal van de ontmoeting van Abraham en de vreemdeling, alsook Didier Vanderslycke die ons pertinente vragen stelt.

Gesprek per twee of drie....

Geloofsbelijdenis

- ✓ Ik geloof in de Oorsprong en de Voltooiing van al wat leeft; in iemand die ons tot leven riep en die kracht en hoop wil zijn, door alles heen. Op zoek naar een naam voor Hem noem ik hem in mijn eigen onvolmaakte taal 'God', soms heel ver van mij af en soms zo rakelings nabij.
- ✓ Ik geloof in Jezus Christus, de Mens van Nazareth. Hij werd lotgenoot en tochtgenoot van al zijn medemensen. Zijn leven had Hij over voor klein en groot. Toen Hij werd uitgeschakeld en ter dood gebracht, is Hij weer opgestaan. Nu leeft Hij voor goed door zijn Geest die mensen blijft aanvuren om aan deze wereld een nieuw gezicht te geven.
- ✓ Ik geloof in mensen die gedreven door die Geest iets aan het licht brengen van wat Hij, Jezus Christus, voor ons betekenen kan.
- ✓ Ik geloof in de beweging die Hij op de been bracht: een gemeenschap van mensen, altijd onderweg van verdrukking naar bevrijding, van verdeeldheid naar broederlijkheid.

- ✓ Ik geloof in al het goede dat onder mensen mogelijk is,
soms versluierd en verborgen,
soms heel zichtbaar en nabij.
Ik geloof in de kracht en de rijkdom van de vele talen
die mensen kunnen spreken
en die ons doen dromen van grenzeloos leven,
nu al, en tot voorbij duisternis en dood.

Voorbeden

Spontaan formuleren vanuit de gesprekken.

Telkens **zingen we**: Doe ons toebehoren

Tafelgebed

Aan deze tafel die voor ons bereid werd, bidden wij:
dat het delen van het brood en het drinken van de beker
ons hart moge versterken.

Dat wij vol hoop meewerken aan een nieuwe wereld
waar er brood en recht
en waardigheid en liefde is
voor al wat leeft.

In eenvoudige gebaren
als brood gebroken en uitgedeeld, een beker doorgegeven,
blijven wij ons de naam herinneren van Jezus van Nazareth,
die ooit 'levend brood' werd genoemd
en die de beker heeft gedronken tot op de bodem.

ONZE VADER

MUZIEK CARLOS DESOETE

A

Al le lu ia, al le lu ia

The first system of musical notation consists of two staves, treble and bass clef, in 2/4 time. The melody is written in the treble clef and the bass line in the bass clef. The lyrics 'Al le lu ia, al le lu ia' are written below the notes.

A

On - ze Va - der die in de he - me - len zijt, ge - hei - ligd zij uw Naam

The second system of musical notation consists of a single treble clef staff. The melody continues with the lyrics 'On - ze Va - der die in de he - me - len zijt, ge - hei - ligd zij uw Naam'.

A

Uw Rijk ko - me Uw wil ge - schied' op aard' als in de he - mel

The third system of musical notation consists of a single treble clef staff. The melody continues with the lyrics 'Uw Rijk ko - me Uw wil ge - schied' op aard' als in de he - mel'.

Geef ons he - den ons da - ge - lijks brood, en ver - geef ons on - ze schul -

The fourth system of musical notation consists of a single treble clef staff. The melody continues with the lyrics 'Geef ons he - den ons da - ge - lijks brood, en ver - geef ons on - ze schul -'.

A

den. ge - lijk ook wij ver - ge - ven aan on - ze schul - de - na - ren

The fifth system of musical notation consists of a single treble clef staff. The melody continues with the lyrics 'den. ge - lijk ook wij ver - ge - ven aan on - ze schul - de - na - ren'.

En leid ons niet in be - ko - ring, maar ver - los ons van het

The sixth system of musical notation consists of a single treble clef staff. The melody continues with the lyrics 'En leid ons niet in be - ko - ring, maar ver - los ons van het'.

kwa de A - - a - men.

The seventh system of musical notation consists of a single treble clef staff. The melody concludes with the lyrics 'kwa de A - - a - men.'

Vredewens Sjaloom

We hebben gebeden dat God ons zou geven:

'Geef ons heden ons dagelijks brood.'

We hebben gebeden dat God ons zou vergeven:

'En vergeef ons onze schulden'.

Laten we elkaar nu de vrede wensen,
door elkaar een hand of een kus te geven,
laten we elkaar ook alle schuld vergeven.

Zo zal er vrede komen in ons hart en in onze wereld.
Wens elkaar de vrede toe, in je eigen taal: vrede, sjaloom, salam.

Delen van brood - Drinken van de wijn

met heildronk op mensen en wensen.
Muzikaal spel

Zending en zegen

We gaan nu terug de wereld in:
doe het met goede moed,
doe het met dankbaarheid,
met open ogen en oren voor de diversiteit rondom je,
en misschien zie je doorheen dat alles
de Onnoembare
die ons de diversiteit heeft aangeboden
als kans om tot harmonie, tot broederlijkheid te komen.

En zegene ons dan die algoede God
die we noemen: Vader, Zoon en Geest. Amen

Gaat nu allen heen in vrede!

Wij danken God.

Slotlied Een droom van alle mensen samengekomen

Fijne vakantie

doe wat je leuk vind
maak nieuwe plannen
even tijd voor jezelf en je dierbaren
family time
niks moet
doe eens een middagdutje
lees een goed boek
doe dingen langzaam
laad jezelf weer op
schenk eens aandacht aan... (zelf in te vullen)
ga eens op bezoek bij... (zelf in te vullen)
geniet
laad je batterijen weer op
tijd om te genieten
tijd om eens iets anders te doen...

Dank voor het meevieren, Josette, Ward, Odette.

bronnen

Tertio 14.12.2022 Roger Burggraeve

Pauselijke encycliek Fratelli tutti

Genesis Jonathan Sacks

Solidariteit en de sociale leer van de Kerk Didier Vanderslycke (Orbit)